

HEIDELBERG MATERIALS MILJØ AS HOVEDKONTOR
Kompveien 1353 (JE)
1930 Aurskog

Oslo, 20. desember 2023

Deres ref.:
Olsen, Cathrine Årstad

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/589
2023.0155.miljodir

Saksbehandler:
Arnstein Flatlandsmo

Rapport etter tilsyn 6. - 8. desember 2023

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos HEIDELBERG MATERIALS MILJØ AURSKOG (virksomhetsnummer: 971893400).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har et utdatert orienteringsplankart for bruk i beredskapssituasjon.

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

HEIDELBERG MATERIALS MILJØ AS AURSKOG må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 15. januar 2024.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomheten kan med fordel forbedre sin interne dokumentasjon
- Anmerkning 2: Virksomheten kan forbedre sitt systematiske arbeid med forebyggende vedlikehold

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

HEIDELBERG MATERIALS MILJØ AURSKOG må betale et gebyr på 149 800 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Arnstein Flatlandsmo. Merk svaret med saksnummer 2022/589 og tilsynsnummer 2023.0155.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten har et utdatert orienteringsplankart for bruk i beredskapssituasjon.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvenser av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften) § 11 *fjerde ledd punkt b.*

Beskrivelse av krav

Storulykkeforskriften § 11 fjerde ledd punkt b sier at den ansvarlige for virksomheten skal sørge for at beredskapsplanen blir gjennomgått årlig og oppdatert ved endringer som har betydning for beredskapen, og uansett oppdateres minimum hvert tredje år. Ved gjennomgangen skal det tas hensyn til relevante endringer i virksomheten eller i berørt beredskapsetat, ny teknisk kunnskap og ny kunnskap om tiltak som må treffes i tilfelle av storulykker.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har et lagerplankart som viser plassering av farlig avfall på virksomhetens område. Videre har virksomheten et orienteringsplankart som henger på innsiden av hoveddøren til administrasjonsbygget. Under tilsynet ble det opplyst at sistnevnte kart vil bli hentet og brukt av brannvesenet i en beredskapssituasjon. Orienteringsplankartet er imidlertid gammelt (datert 28.10.2014) og ufullstendig; det mangler blant annet posisjon for oppbevaring av eksplosiver, fyrverkeri, pikrinsyre og skarpe skudd. Virksomheten opplyser at brannvesenet har fått oversendt oppdatert orienteringsplankart som inkluderer nevnte posisjon, og videre at brannvesenet skal ha dette med seg i en beredskapssituasjon. Siden bruk av kartet i administrasjonsbygget er del av

virksomhetens beredskapsplan, er likevel ikke kravet om oppdatert informasjon i beredskapsplanen tilfredsstilt.

Anmerkning 1: Virksomheten kan med fordel forbedre sin interne dokumentasjon

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har enkelte upresise formuleringer, ukorrekte henvisninger og andre forbedringspunkter i sine styringsdokumenter, og kan med fordel gjennomgå sin interne dokumentasjon. Nedenfor vises en del eksempler på punkter som med fordel kan forbedres.

Manglende lokasjoner på lagerkart

Virksomheten har en rekke lagerkart rettet mot ulike deler av driften. På enkelte av kartene mangler noe merking. Eksempelvis henviser risikovurdert lagerplan (PL0044) til de ulike lagerlokasjonene til HMA. De fleste av disse finnes på Lagerkart (PL0045), men H18, H23, H24 (konteinere) og H26 (mezzanin over H5-H7) er ikke avmerket på kartet. Kartene kan med fordel bli enhetlige for å sikre nødvendig informasjon i alle ledd.

Ulike beskrivelser i PD0844 og RS0062

Dokumentet "Driftsmessig kontrollaktivitet" (PD0844) skal beskrive de driftsmessige kontrollaktivitetene som er av betydelig art. "Kontrollskjema i hht. orden- og renholdsplan – drift og adm" (RS0062) er et skjema som angir hvilke kontrolloppgaver som skal utføres med ulike tidsintervaller i de tre sonene HMA er inndelt i. Skjemaet skal dateres og signeres hver gang oppgavene er utført.

De to dokumentene inneholder i hovedsak den samme informasjonen, men det er angitt flere detaljer i PD0844 enn i RS0062. Dette er også beskrevet i RS0062: "for flere detaljer, se PD0844", noe som betyr at man trenger PD0844 i tillegg til RS0062 når kontrollrundene gjennomføres.

Blant annet er følgende punkter nevnt i PD0844, men ikke i RS0062:

- "Ved store nedbørsmengder vinterstid, med påfølgende isdannelse, skal dette tines og tømmes så langt det er mulig for at kummene skal oppfylle sin beredskapsfunksjon."
- "I tillegg skal det påses at det til enhver tid er fri adkomst til sikringsventilene."
- "Uteområdet skal feies hver uke og oppsopt skal samles opp og registreres som egengenerert farlig avfall, se pkt. under."

Ikke akseptert risiko

I "Risiko og sårbarhetsanalyser" (1039:3) heter det at "Alle hendelser med uakseptabelt eller tvilsomt risikonivå skal ha utarbeidet handlingsplaner med ansvarlige og tidsfrist for gjennomføring av tiltak". For noen hendelser kan det være mulighet for å akseptere risiko. For risikoene RI308 og RI553 er det ikke ført ytterligere risikoreduserende tiltak med frist, og man har heller ikke akseptert risiko.

Utgåtte referanser i PD0829

I dokumentet "Mottaks kontroll, klassifisering, prøvetaking og håndtering av farlig avfall" (PD0829) er det i punkt 3 vist til "RS0076 Mottak av farlig avfall" og "RS0072 Mottak av farlig avfall". Begge

disse dokumentene er utgått, og henvisningen til dem bør fjernes.

Manglende referanser i PD0809

I "lagring, risikovurdering og lokalisering av farlig avfall" (PD0809) er det i teksten blant annet henvist til dokumentene PD0829, RS0062 og PL0740. Ingen av disse dokumentene er ført opp i referanselisten til PD0809.

I punkt "3. Registreringer og styrte dokumenter" er det henvist til "PL0043 Orden- og renholdsplan" uten at denne er nevnt i teksten i dokumentet.

Vannovervåkning, 2022 – Renorbekken og Breivollbekken

Virksomheten har en vannovervåkningsrapport fra 2022 som del av deres overvåkningsplan. I rapporten kommer det frem hvem forfattere er, men det er ikke tydeliggjort om rapporten er utarbeidet av eksternt firma eller ikke.

Videre er det i samme dokument ikke nevnt brannskum som mulig kilde til funn av PFAS i grunn, grunnvann, Renorbekken og sediment i Renorbekken, til tross for at dette var kjent på daværende tidspunkt. Virksomheten har selv inkludert brannskum som mulig årsak til PFAS-utslipp i en utredning om PFAS fra samme år. Virksomheten opplyser at konsulenten trolig har inkludert brannskumbruk som "historisk aktivitet" og at det derfor ikke er nevnt eksplisitt. Siden vannovervåkningsrapporten også er rettet mot andre enn interne i virksomheten, og som dermed ikke er kjent med virksomhetens tidligere brukte brannskum, burde dette vært presisert.

Miljøovervåkning av resipient, grunn og grunnvann

I dokumentet "Miljøovervåkning av resipient, grunn og grunnvann" (PD3762) beskrives rutiner for overvåkning og oppfølging av resipient. I dokumentets punkt 2.3 står det at "ved betydelige forverring av tilstanden i vannmiljøet i resipienten skal dette avviksføres og mulige kilder kartlegges". Det er imidlertid ikke nevnt akseptkriterier eller vurderinger av hva virksomheten anser som "betydelige forverring".

Tillatelsen punkt 14.6 Utredning om PFAS ved Renor Aurskog

I virksomhetens svar til krav om utredning av PFAS-utslipp i tillatelsens punkt 14.6 mangler opplysende informasjon som forfatter og utarbeidelsesdato. Siden dokumentet er i bruk av virksomheten kunne disse opplysningene med fordel vært inkludert.

Program for utslippskontroll til luft og vann

I "Program for utslippskontroll til luft og vann" (PD5296) er det i første avsnitt beskrevet at nedbør blir ledet til oppsamlere og så til tre oljeutskillere. Under tilsynet og fra en vannovervåkningsrapport utarbeidet av Geode Consult AS i 2022 kom det imidlertid frem at virksomheten har fem, og ikke tre, oljeutskillere.

I samme dokument er det nevnt prøvetaking og analysering av vann som har blitt utført til og med 2021. Virksomheten har imidlertid utført målinger også i 2022 og 2023.

Anmerkning 2: Virksomheten kan forbedre sitt systematiske arbeid med forebyggende vedlikehold

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten benytter KHMS-plan og "kontrollskjema i hht orden- og renholdsplan" (RS0062) for å planlegge og sikre gjennomføringen av sitt forebyggende vedlikehold. Oppfølging av tanker ligger i KHMS-planen, mens oppfølging av annet utstyr som slanger, bassenger og overfyllingsvern ligger i RS0062. Utstyr er ikke tagget eller merket etter ett system. Større utstyr er merket iht. oppsatte soner, men dette gjelder ikke alt av mindre utstyr som slanger og ventiler.

Bassenger

Oppsamlingsbassengene i H11 og H12 tetthetskontrolleres hvert år ved at bassengene over en tid fylles med vann hvor volumendringer indikerer eventuell lekkasje. Det er installert følere som reagerer på veske i bassengene. Alarm fra disse følerne testes samtidig med tetthetskontrollene. Bassengene er av sement, og med innvending liner. Det er ikke angitt normal levertid for lineren, men virksomheten mener den bør holde i minst 30 år med dagens bruk. HMA bør vurdere om det er behov for tettere oppfølging av bassengene når antatt maksimal levetid for liner nærmer seg slutten.

Tanker

Lagertanker tetthetsmåles med tre års-intervaller. I KHMS-planen er det angitt at akseptkriteriet for veggtykkelse av en tank er når den er på 33 % av opprinnelig tykkelse. Tankene kan med fordel gis en mer entydig benevnelse, blant annet er ref. tank 2 oppført med to litt ulike navn i KHMS-planen.

Slange for fylling og tømning av refusjonsolje

I KHMS-planen er det lagt inn at losseslange skal trykktestes hvert tredje år. Virksomheten opplyser at trykktesten er på 10 bar, mens normaltrykk under drift er på 5 bar. Videre opplyser virksomheten at slangen ikke består denne trykktesten etter tre år i drift, og at den derfor byttes ut. HMA har ikke registrert lekkasjer fra slangen, så selv om den ikke består trykktesten, ser den ut til å fungere tilfredsstillende i det oppsatte intervallet.

HMA kan vurdere å endre oppsettet slik at man i KHMS-planen viser at slangen skal byttes ut etter tre år, og ikke trykktestes, da dette er virksomhetens praksis. Slangen omtales også som oljeslangen, og den kan med fordel få et entydig navn.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at HEIDELBERG MATERIALS MILJØ AURSKOG må betale et gebyr på 149 800 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 3 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om

gebyr 6. desember 2023 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og storulykkeforskriften overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48 og storulykkeforskriften § 4. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av HEIDELBERG MATERIALS MILJØ AURSKOG sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Tilsynet ble gjennomført som en revisjon. En revisjon er en systematisk kontroll av virksomhetens styringssystem. En revisjon omfatter gjennomgang av virksomhetens relevante dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner.

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Åpningsmøte: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner.
- Avsluttende møte: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Arnstein Flatlandsmo
- Ingrid Gisnås Vardeberg

Fra HEIDELBERG MATERIALS MILJØ AS deltok

Stilling	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Driftsansvarlig	X	X	X
Administrerende direktør	X	X	X
Daglig leder	X	X	X
KHMS-sjef	X	X	X
KHMS	X	X	X
Fagansvarlig kjemi	X	X	X
Bas/HVO	X		X
Truckfører/vedlikehold		X	X

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende HEIDELBERG MATERIALS MILJØ AURSKOG ble kontrollert under tilsynet:

- Heidelberg Materials Miljø AS avd. Aurskog, Aurskog-Høland

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Vedlikehold
- Utslipp til vann
- Behandling av farlig avfall

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Storulykke:

- Styringssystem
- Risikovurdering
- Forebyggende vedlikehold

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Program for utslippskontroll til luft og vann (PD5296)
- Kontrollskjema i hht orden- og renholdsplan (RS0062)
- Rapport tilstandskontroll ståltanker
- Organisasjonskart
- Registrering og lagerstyring i WMS
- Lagerplan
- Risikovurdert lagerplan (PL0044)
- Miljøovervåkning av resipient, grunn og grunnvann
- Behandling av farlig avfall (PD5219)
- Risikoanalyser
- Driftsmessige kontrollaktiviteter (PD0844)
- Mottakskontroll, klassifisering, prøvetaking og håndtering av farlig avfall (PD0829)
- Lagring, risikovurdering og lokalisering av farlig avfall (PD0809)
- Risiko- og sårbarhetsanalyser (1039:3)
- Forebyggende og korrigerende tiltak – Avvik og avviksbehandling (1034:3)
- Diverse øvelsesdokument – brann/eksplosjon
- Nøytralisering av syrer og baser - tankblanding

- Vareflytskjema (RS0253)
- Tiltakskort

Del 4: Annen informasjon

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Arnstein Flatlandsmo
tilsynsleder

Kopi

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
- Auskog-Høland kommune